

Secretul Adrianei

Fudulii provinciale

Adriana Babeti

N-as zice ca in 2008 am stat mult pe-acasa. S-au brodit calatorii peste calatorii, mai toate cu scop stiintific, dar cu destul ragaz pentru gustat si natura, si cultura. Plus un concediu in iures prin cinci tari. Ca sa nu se teama de batrinete, i-as transmite generatiei june ca, de fapt, niciodata nu-i prea tirziu pentru lucrurile dorite cind esti tinar si ca bucuria, fie si mai stimparata, e acolo, vie. Martor mi-e (si de asta data) Robert Serban pentru cele trei zile bruxelleze petrecute in inima UE, la o mare conferinta a Comitetului Regiunilor.

Puzderie de ministri, europarlamentari, presedinti de fundatii, ziaristi, reuniti, intre altele, de proiectul Fabricile Europei, pus la cale de o cunoscuta fundatie franceza.

Ca sa intelegeti ce cautam noi acolo, mai intii trebuie sa aflati ce cautau azi-vara in Romania, dar mai mult la Timisoara, doua tinere cercetatoare de la "Notre Europe": antropoloaga Aziliz Gouez si doctoranda in stiinte politice Cristina Stanculescu. Aziliz si Cristina au stat de vorba cu zeci de persoane (scriitori, profesori, istorici, antreprenori, diriguitori ai administratiei locale sau pur si simplu oameni de pe strada). Am aflat ca face poze ciudate prin oras, venit prin acelasi program, si un fotograf irlandez, nastrusnic ca un spiridus. Nu mi-a fost prea clar de ce a bintuit Aziliz cu alti fotografi si prin Dublin, Malmo, Lodz, Belgrad si Torino. Abia la Bruxelles mi s-a dezvaluit ce voiau Fabricile Europei. Sase orase europene si tot atitea studii de caz, unele in oglinda altora, cu istoriile si oamenii lor atat de diferiti. Interviuuri, fotografii, statistici, cercetari. O expozitie, un album si o reuniune internationala.

Primul zvicnet de bucurie mi-a fost smuls de un afis urias care trona peste tot. Din el te intimpina echipa de tineri administratori ai CJ Timis, cam tepeni si seriosi, dintre care se itea ghidus Rip Hopkins, fotografii irlandez. Din felul in care imaginile cu Timisoara si Banatul erau risipite peste tot, am dedus ca reprezentau ceva important. Din ce, cit si cum era scris despre ele in volumul-album, dar mai ales din ce, cit si cum s-a vorbit despre ele in cele doua zile, am inteles ca locurile de unde veneam noi erau un fel de mot, de cireasa pe tort a proiectului. Abia dupa ce am auzit ce-au spus primarul din Lodz, un fost ministru sirb si unul italian, abia dupa ce s-a facut bilantul celor vazute si studiate in cele sase orase, mi-am dat seama ca ceea ce tot trimbitam noi de ani de zile despre diversitatea multiculti si interculti a Banatului si Timisoarei, despre acel ceva unic prin armonia lui nu-i un simplu blabla. Oricit de mult i-ar obosi pe unii ideea asta, oricit i-ar face sa creada ca e semn de provincialism marunt, de fudulie desarta.

Asistenta a ramas cu gura cascata cind a aflat cum functioneaza euroregiunea DKMT (Dunare-Cris-Mures-Tisa, pentru nestiutori). Cum, adica, poate sa arate o bursa pentru locuri de munca sau niste tirguri organizate impreuna de romani, unguri si sirbi, cum multi romani si sirbi isi fac cumparaturile sau se trateaza la Szeged, cum arata niste festivaluri de jazz, de folclor sau niste expozitii transfrontaliere. Ba chiar cum se scrie un Vocabular pentru societati plurale trilingv, din trei vecinatati academice (Timisoara, Novi Sad, Szeged). Cum, cind e o inundatie in zona, sar toate echipajele de peste granita in ajutor. Sau cum are loc sarbatoarea porcului la Jimbolia, pentru ca tot sintem in sezon. Atunci echipe din Romania, Serbia, Ungaria taie, pirjolesc, oparesc, transeaza si prepara porcotaniile contra-cronometru, iar in final se-ncinge un ospat colectiv, ca-n povesti.